

Stockholm den 1 oktober 2007

Till statsrådet och chefen för justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Sveriges Läromedelsförfattares Förbund (SLFF) avger härmed sitt yttrande över

Civilrättsliga sanktioner på immaterialrättens område – genomförande av direktiv 2004/48/EG

SLFF är med sina drygt 1500 medlemmar huvudorganisation för Sveriges läromedelsförfattare. SLFF är en upphovsmannaorganisation som bevakar läromedelsförfattarnas rättigheter genom att förhandla om ramavtal och andra avtal med förlag och organisationer, bevakar upphovsrättsfrågor och följer utvecklingen inom informationsteknologin och hur den påverkar upphovsrätten och läromedelsförfattarna. I dag utges inte läromedel endast som tryckta böcker. Läromedel finns utgivet på cd-skivor, webbsidor, som ljud- och e-bok.

SLFF informerar och påverkar beslutsfattare att se vikten av läromedlens betydelse i informationsområdet. Tillsammans med syster- och paraplyorganisationer driver SLFF ett aktivt upphovsrättsarbete såväl inom Norden som i övriga Europa. SLFF är också stiftarorganisation till ALIS, Administration av Litterära rättigheter I Sverige och medlem i Bonus Presskopia, Copyswede och KLYS.

Upphovsrätten är viktig för upphovsmännen, men också för samhället. Vill vi värna kulturens mångfald innebär det att vi måste ge våra upphovsmän förutsättningar att skapa. Vi och samhället måste se till att det är möjligt för upphovsmän att beivra upphovsrättsintrång, annars riskerar upphovsrätten att bli verkningslös. I och med Internets intåg har de nuvarande sanktionsreglerna visat sig otillräckliga, upphovsmännen ges ingen rimlig chans att ta tillvara och bevaka sina rättigheter. Av denna anledning välkomnar SLFF aktuell promemoria.

SLFF:s yttrande gäller endast de frågor som berör upphovsrätten.

Kapitel 5 Talerätt

SLFF har inget att invända mot promemorians förslag.

Kapitel 6.1 Edition och syn

SLFF har inget att invända mot promemorians förslag.

Kapitel 6.2 Intrångsundersökning

SLFF tillstyrker förslaget att förtydligande regler införs som klargör att även den som medverkar till en olaglig åtgärd omfattas.

Kapitel 7 Rätt till information

SLFF tillstyrker förslaget om informationsföreläggande, men efterfrågar ett mer tids- och kostnadseffektivt alternativ till förslaget om att ett domstolsutslag skall föregå lämnandet av information.

En enskild upphovsman saknar idag reell möjlighet att på civilrättslig väg föra bevisning och vidta åtgärder när upphovsrättsbrott begås genom fildelning. Detta är inte tillfredsställande, varken ur ett enskilt perspektiv eller ett samhällsperspektiv. Som uttrycks i promemorian kan ökade möjligheter att föra civilrättslig talan öka möjligheterna att ingripa mot den här typen av upphovsrättsintrång, vilket i sin tur kan främja utvecklingen av lagliga alternativ. SLFF välkomnar därför förslaget om informationsföreläggande då det kan underlätta för upphovsmän att föra bevisning om upphovsrättsintrång.

Det är emellertid viktigt att bestämmelser som syftar till att underlätta för upphovsmannen att beivra intrång också utformas så att de i praktiken får avsedd effekt. Ett krav på att ett domstolsbeslut måste föregå rätten att utfå information är förknippade med såväl stora ekonomiska kostnader som ekonomiska risker. Även den ersättning som upphovsmannen föreslås erlagga för framtagandet av informationen kan vara betungande. Risken är att rätten att utfå information enligt informationsföreläggandet blir en chimär, nästintill omöjlig för en upphovsman att använda.

Vikten av att agera snabbt och kostnadseffektivt talar för ett inrättande av ett alternativt organ som skyndsamt är kompetent att konstatera att ett upphovsrättsintrång är för handen. Funktionen för detta organ skulle kunna se ut på följande sätt. Efter ansökan av rättsinnehavare kan detta organ utlåta sig om huruvida det är ett intrång eller inte. Detta organ bör inneha kompetens att utlåta sig om detta. Med detta utlåtande som grund är en Internetoperatör skyldig att ta fram och utlämna den information som avses i förslaget. Ett sådant eller liknande alternativ skulle öka upphovsmännens reella möjligheter att bevaka sina rättigheter. Det skulle troligtvis även minska kostnaderna för såväl domstol som Internetoperatörer.

I promemorian framgår att EG-domstolen i ett pågående mål skall ta ställning till om Internetoperatörer alls omfattas av informationsföreläggandet. SLFF vill understryka att för att upphovsmännen skall kunna tillvarata sina rättigheter är det av yttersta vikt att Internetoperatörer omfattas.

Kapitel 8 Kvarstad och civilrättsligt beslag

SLFF har inget att invända mot promemorians förslag.

Kapitel 9 Vitesförbud

SLFF tillstyrker förslaget.

Det är positivt att det med de nya bestämmelserna ges möjlighet att ingripa med vitesförbud även innan ett fullbordat intrång har ägt rum.

Kapitel 10 Korrigeringsåtgärder

SLFF tillstyrker förslaget.

Det är positivt att upphovsrättslagen ändras så att det blir möjligt att även ingripa mot hjälpmedel som inte endast kan användas för att begå intrång samt att upphovsrättslagen ändras så att endast den som inte agerat uppsåtligt eller oaktsamt har rätt att få rättens tillstånd att förfoga över olovliga exemplar.

På sidorna 261 och 262 i promemorian har det bedömts sakna skäl att i anslutning till bestämmelserna om korrigeringsåtgärder införa en bestämmelse som tydligt stadgar att gjorda korrigeringsåtgärder inte ska påverka storleken på ett eventuellt skadestånd. Enligt svensk rätt skall redan idag sådana åtgärder inte påverka skadeståndsstorleken. Tyvärr erfar SLFF i förhandlingar om skadestånd att till exempel indragen upplaga märkbart påverkar skadeståndets storlek. Enligt SLFF:s mening finns det därför starka skäl att införa uttryckliga bestämmelser om detta. Det skulle vara till stor hjälp för upphovsmännen i förhandlingar mot en starkare part.

Kapitel 11 Skadestånd

SLFF tillstyrker att skadeståndsbestämmelserna förtydligas genom katalogisering.

Det är positivt att förtydligande bestämmelser införs som klart utvisar att det inte skall löna sig att kalkylera med intrång.

I promemorian sidan 284 anges att ”ideell skada” ersätter ”lidande och annat förfång” samt att ingen saklig skillnad avses. Det anges vidare att den slutliga tolkningen av uttrycket ideell skada ankommer på EG-domstolen att bestämma. SLFF vill härmed understryka att lagregleringen inte får bli till nackdel för upphovsmännen i samband med ersättningsberäkningen.

Kapitel 12. Rättegångskostnader

SLFF har inget att invända mot promemorians förslag.

Kapitel 12.2 Offentliggörande av domstolsavgöranden

SLFF tillstyrker förslaget.

För Sveriges Läromedelsförfattares Förbund – SLFF

Jöran Enqvist
Ordförande

Jan Trost
Vice ordförande

Jenny Lundström
Förbundsdirektör

Enligt uppdrag



Annica Nilsson